

Zichtbaar – Onzichtbaar

Ledevaartkerk Chaam, donderdag 30 mei, Hemelvaartsdag

Eerste lezing OT: 2 Koningen 2: 1-18

Tweede Schriftlezing: Lucas 24:46-53

Inleiding

Op Hemelvaartsdag vieren we dat Jezus ten hemel is gevaren. Dat de Opgestane zijn plaats naast God de Vader heeft ingenomen. Ook in het Eerste Testament komt een Hemelvaartsverhaal voor. De profeet Elia gaat de aarde verlaten. Zijn leerling Elisa en vele andere profeten hebben moeite om de grote profeet Elia los te laten.

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

De mens is een sociaal wezen. Wij leven van verbanden met anderen. In onze individualistische tijd wordt dat nog wel eens vergeten, maar het is nog steeds zo. Zonder verbondenheid met familie, vrienden of dierbaren, worden we eenzaam, voelen we ons verlaten, kwijnen we weg. Verbanden tussen mensen zijn belangrijk, nog altijd. De andere kant van die medaille is dat loslaten moeilijk is. Loslaten van je kinderen als ze het huis uit gaan, of nog definitiever: loslaten van dierbaren die gestorven zijn. Wat er ook gebeurt, de banden blijven we voelen.

Hemelvaart heeft volgens mij met loslaten te maken. Met loslaten van de concrete aanwezigheid van de Opgestane. Hij laat de leerlingen los om zijn plaats in de Hemel in te nemen en de leerlingen laten hem los, om de wereld in te gaan. Lucas vertelt het met een zekere vanzelfsprekendheid. Jezus neemt zelf het initiatief. Hij gaat met de leerlingen de stad uit. Daar zegent hij hen. Als hij hen moet loslaten, dan niet zonder zegen. Hij zegent hen en gaat van hen heen. Vanaf dat moment is hij niet meer concreet zichtbaar. Later, in het boek Handelingen, vertelt Lucas het verhaal opnieuw. Dan iets uitvoeriger. Een wolk onttrekt hem aan het zicht. Maar hier is het allemaal heel eenvoudig en vanzelfsprekend. Jezus laat de leerlingen los en zij keren naar Jeruzalem terug. Ze keren terug in grote vreugde. Blijkbaar is het loslaten hier niet alleen niet moeilijk, het is zelfs vreugdevol. Ze gaan terug naar de tempel, waar ze God loven.

Hoe anders is dat bij het vertrek van Elia. Zijn leerlingen, Elisa voorop, willen het niet geloven. Ze lopen achter hem aan, proberen hem tegen te houden. Maar Elia gaat zijn weg. Doelgericht. Naar de Jordaan. De plek waar het volk Israël het Beloofde Land heeft betreden. Het lijkt wel alsof hij terug gaat. Op dezelfde manier als het volk gekomen is: droogvoets over de Jordaan. Maar dan de andere kant op. Elia vraagt Elisa wat hij nog kan doen voor hij weggaat. Elia geeft geen zegen, maar pastorale aandacht. Misschien is dat wel vergelijkbaar. Wat kan ik voor je betekenen. Kan ik je helpen om je toekomst zonder mij te verzachten. Elisa vraagt geen spectaculaire dingen. Hij vraagt om de Geest. Om Elia's geest, die geïnspireerd was geweest door Gods Geest. Het is niet aan Elia om dat aan zijn leerling te geven. Hij kan het alleen hopen. En zo vertrekt Elia. Met al het Bijbelse spektakel dat je maar kunt voorstellen. Elia is voor het mensenoog niet meer zichtbaar. Elisa ziet het gebeuren, en krijgt op die manier de Geest. Zo kan hij terugkeren, droogvoets over de Jordaan naar het Beloofde Land. En Elia's mantel neemt hij mee. Dat vind ik zo'n mooi beeld. Alsof hij in zijn rouw om het vertrek van zijn leermeester een concrete mantel der Liefde als erfenis mee krijgt. Onzichtbaar is Elia er nog wel.

Elisa beseft wat er is gebeurt. Bekleed met Elia's geest en met Elia's mantel kan hij loslaten. De andere profeten kunnen dat niet. Zij hebben het niet gezien. Ze moeten Elia zoeken. Voordat ze kunnen loslaten, moeten ze eerst zelf ervaren dat Elia er werkelijk niet meer is. Niet meer werkelijk. Wel in de geest. In de geestelijke erfenis die Elisa ontvangen heeft. Misschien is dat wel wat loslaten mogelijk maakt: het besef dat er toch ook iets blijft om te kunnen vasthouden. De herinnering, de erfenis, de geestelijke nalatenschap, de verbondenheid met degene die er geweest is. De onzichtbare aanwezigheid.

Het is die verbondenheid, die onzichtbare aanwezigheid, waar Jezus' leerlingen verheugd over zijn. Zoals de twee onderweg naar Emmaus verheugd waren nadat ze met hem brood hadden gedeeld. Hij werd aan hun blik onttrokken, maar de vreugde bleef. Ook al is de Opgestane niet meer lijfelijk aanwezig, vanuit de Hemel blijft hij bij ons mensen betrokken. Daarom vieren wij vandaag feest, daarom vieren we vreugde!

Amen